

Praxis för stöd för arbetsförmågan

Mål

Arbetsplatsen har praxis för att stödja arbetsförmågan som är enhetlig, som alla känner till och som används av alla.

Varför?

Gemensamt överenskommen praxis ger ett ramverk för stöd för arbetsförmågan. Praxisen hjälper ledningen och cheferna att förutse och agera konsekvent i de situationer som uppstår. Praxisen hjälper personalen att förstå hur arbetsförmågan stöds på arbetsplatsen, vilka uppgifter och ansvarsområden olika aktörer har för att stödja arbetsförmågan och att man agerar jämlikt på arbetsplatsen när man stödjer arbetsförmågan.

Metoder för att utveckla och implementera praxis

Fundera tillsammans över praxis för att stödja arbetsförmågan

Genom enhetlig praxis för stöd för arbetsförmågan ser man till att arbetsplatsen agerar proaktivt, konsekvent och jämlikt när arbetsförmågan stöds. Praxis hjälper personalen att förstå hur arbetsförmågan stöds på arbetsplatsen och vilka uppgifter och ansvar arbetsgivaren och arbetstagarna har i stödet för arbetsförmågan.

Sätt upp konkreta och mätbara mål för ledningen av arbetsförmågan

Sätt upp långsiktiga mål för personalens arbetshälsa, arbetsförmåga och arbetssäkerhet samt förutse vilken inverkan eventuella förändringar har på personalen.

Målen ska vara konkreta, realistiska och mätbara. Kommunera aktivt och tydligt om målen så att alla känner till dem.

Planeringen av rutinerna bör göras i samarbete med ledningen, cheferna och arbetstagarnas representanter och beskrivas skriftligen.

Praxisen riktas mot

1. Att upprätthålla och stödja arbetsförmågan, bland annat

- introduktion
- kompetensutveckling
- sjukfrånvaro
- tidigt stöd för arbetsförmågan, kontakt under sjukfrånvaro och stöd för återgång till arbetet
- ingripande i diskriminering och osakligt bemötande

2. Uppföljning och utveckling av arbetssäkerheten, bland annat

- riskbedömning
- rapportering, hantering och inläring av säkerhetsobservationer, olycksfall och tillbud
- uppdatering av verksamhetsplanerna

Definiera uppgifter och ansvar

Att främja och stödja arbetsförmågan är en gemensam sak för hela arbetsplatsen. För att man framgångsrikt ska kunna genomföra arbetsplatsens praxis för stöd för arbetsförmågan är det bra om man tydligt definierar ledningens, chefernas och arbetstagarnas uppgifter och ansvar. Dessutom ska man se till att arbetsplatsen också informerar om praxisen och följer upp hur den fungerar i det dagliga arbetet.

Planera introduktionen

Enligt [**arbetarskyddslagen**](#) ska arbetsgivaren introducera arbetstagaren i arbetet och arbetsförhållandena samt i korrekt användning av arbetsredskap och säkra arbetsmetoder. Genom introduktionen säkerställer man att arbetstagaren behärskar sina arbetsuppgifter, att arbetet går smidigt och att arbetstagaren blir en del av arbetsgemenskapen. Det är vanligtvis chefen som ansvarar för introduktionen, och introducerar arbetstagaren till arbetsplatsens praxis och spelregler. Uppdraget att introducera arbetstagaren till de egentliga arbetsuppgifterna kan emellertid också ges till en annan person som känner till arbetsuppgifterna. Praxis för stöd av arbetsförmågan, såsom hur man håller kontakt under sjukfrånvaro, är en viktig del av introduktionen.

Utarbeta ett verksamhetsprogram för arbetarskyddet

Enligt [arbetarskyddslagen](#) är alla arbetsgivare skyldiga att utarbeta ett verksamhetsprogram för arbetarskyddet, där man fastställer mål för arbetsplatsens verksamhet inom arbetshälsa och arbetssäkerhet samt för verksamhet som upprätthåller arbetsförmågan. I verksamhetsprogrammet för arbetarskyddet utreder man också ansvar och praxis inom arbetarskyddet samt hur arbetarskyddssamarbetet genomförs.

Kom överens om praxis för hur man rapporterar och hanterar olycksfall och tillbud

Att göra säkerhetsobservationer (rapportera farliga situationer och tillbud) och diskutera dem är ett sätt för arbetstagaren att delta i upprätthållandet och utvecklingen av säkerheten på arbetsplatsen. Rapportering av tillbud minskar bevisligen antalet olycksfall på arbetsplatsen.

Det är bra att tillsammans med personalen diskutera och välja vilken kanal som används för att rapportera säkerhetsobservationer och som lämpar sig för arbetsplatsens vardag. Rapporter kan göras till exempel via telefon, e-post, WhatsApp eller systemregistreringar. Det centrala är att observationerna samlas på ett ställe, så att man kan behandla dem på arbetsplatsen, vidta korrigerande åtgärder och dra lärdomar samt ge respons på dem till den som gjort observationen.

Analys och rapportering av olycksfall och tillbud ger information om olika faktorer som hotar säkerheten samt saker som behöver åtgärdas i arbetsprocesser, arbetsredskap och arbetsmiljö. Behandlingen av observationer av tillbud och säkerhetsobservationer stödjer den proaktiva utvecklingen av säkerheten och informationen som erhållits från dem kan också användas som underlag för riskbedömningen. Responsen som ges till personalen om säkerhetsobservationerna och de korrigerande åtgärder som vidtagits uppmuntrar också personalen att göra observationer mer aktivt.

Verktyg

- [Verktyg för rusmedelsprogram \(ttl.fi\)](#)
- [Verksamhetsmodell för företagshälsovårdssamarbetet som stöder psykisk hälsa \(ttl.fi\)](#)
- [Verksamhetsprogram för arbetarskyddet | Työsuojelu.fi – Arbetarskyddsförvaltningen](#)

Ytterligare läsning

- [En ordentlig introduktion lönar sig alltid | Arbetshälsoinstitutet \(ttl.fi\)](#)
- [Stöd för arbetsförmågan på arbetsplatsen | Suomi.fi](#)